DRAUGAS
Vienintėlis tautinės ir tikybinės minties lietuvių dienraštis Amerikoje.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Phone: Canal 7790

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
The most influential Lithuanian Daily in America.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Phone: Canal 7790

VOL XXII | 3c a Copy | Chicago, Illinois, Pirmadienis, Rugpiūčio-August 22 d., 1938 m. | Kaina 3c | No. 196

Vengrijos regentas Horthy lankosi Vokietijoje; vengrai dėsis su Hitleriu?

Romos Berlyno ašį norima geriau sustiprinti

BERLYNAS, rugp. 21. — Vengrijos regentas adm. N. Horthy atvyko Vokietijon diktatorių Hitlerį lankyti. Specialiu traukiniu su palydovų grupe jis atvažiavo į Vieną, o iš tenai vyksta į Berlyną.

Jo pagarbai nurėdytas Vienos miestas. Berlynas gi papuoštas lygiai taip, kaip kitados čia vaišinant Italijos diktatorių Mussolinį. Svečias visur entuziastiškai pasitinkamas.

Regento atvykimas yra susietas su politiniais metmenimis. Norima Vengriją patraukti prie Romos Berlyno ašies. Vengrija yra, taip sakius, merginos pozicijoje. Kiekvienas vyrų siekia jos rankos ir ji nežino, kurį pasirinkti.

Roma ir Berlynas žada Vengrijai visokių gerybių. Matyt, Vengrija pasiduos Romos ir Berlyno spaudimui ir tuo būdu bus praplėstas tos "ašies" politinis ir karinis prestižas.

Vokietijos vyriausybė ištrėmė britų konsulato Vienoje stambų valdininką

BERLYNAS, rugp. 21. — Vokietija ištrėmė generalinio konsulato Vienoje pasų skyriaus viršininką kap. Thomasą Kendricką.

Prieš keletą dienų Vienoje jis buvo areštuotas ir kaltinamas šnipinėjimu. Anglijos vyriausybė reikalavo jį paleisti, arba viešai iškelti dokumentais paremtą kaltinimą. Vokietija nenorėdama turėti kivirčių su Anglija, o gal neturėdama dokumentinių įrodymų suimtojo kaltinimui, nusprendė jį pašalinti iš Vokietijos.

Tas ir įvykdyta. Kap. Kendrickas policijos nulydėtas į Vengrijos pasienį ir tenai paleistas. Iš Vengrijos jis vyks Anglijon.

Buvęs komunistas profesorius iškelia aikštėn komunistų veiklą J. A. Valstybėse

WASHINGTON, rugp. 21. — Kongreso žemųjų rūmų komitetui, tyriančiam svetimšalių politinę veiklą J. A. Valstybėse, vakar liudijo dr. J. B. Matthews, rašytojas, buvęs kolegijos profesorius ir buvęs komunistas. Jis aiškino komunistų veiklą šioj šaly.

Prieš pasakosiant apie komunistus, dr. Matthews iškėlė aikštėn, kad jis gavo grasinimų. Tad komiteto pastangomis jam parūpintas reikalingas saugumas, kad raudonieji neįvykdytų savo grasinimų.

Buvęs profesorius komunistas išpažino, kad jis organizavo jaunimą komunistų partijai. Paskiau tuo darbu nusivylė, nutraukė veiklą ir išėjo iš komunistų organizacijos. Prieš tai jis net penkis kartus lankėsi Maskvoje, kur tyrė komunistų partiją ir kur gaudavo reikalingų nurodymų.

Komitetui jis išvardino eilę kolegijų ir universitetų profesorių ir kitų žymiųjų amerikiečių, įtrauktų komunistų organizacijon raudonąjai propagandai. Tarp išvardintų yra ir prezidento Roosevelto žmona, kuri kalbėjo vadinamąjame pasaulio jaunimo taikos kongrese, paskutinėmis dienomis įvykusiame Vassar kolegijoj. Šiame kongrese buvo 50 amerikiečių delegatų, kurių 35 komunistai. Tos rūšies kongresais ir suvažiavimais komunistai plečia savo veikimo dirvą.

Dr. Matthews pirmadienį daugiau praneš įdomių žinių apie komunistų partijos vidaus tvarką ir kaip jie siekia sugriauti Amerikoje gyvuojančią santvarką ir įvesti sovietus.

NACIAI PASKYRĖ ŽYDAMS VARDUS

BERLYNAS, rugp. 20. — Nacių autoritetai pagaliau rado priemonių, kaip žydus atskirti nuo 'arijų'' Įsakyta, kad po ateinančių Naujų Metų (1939 m). visi žydai ir žydės savo pirmuosius vardus pakeistų "Izraelis" ir "Sara" vardais.

Buvęs Austrijos kancleris Schuschnigg turi naciams įrodyti savo kilmę

BELGRADAS, rugp. 21.— Kamnike, Slovenijoje, katalikų partijos kunigas gavo buvusio Austrijos kanclerio Schuschniggo laišką. Prašo prisiųsti jo senelio ir prosenelio metrikus.

Reikalinga vokiečių nacių autoritetams įrodyti, ar jis, Schuschniggas, yra "arijas," kad jo sūnus galėtų su "arijų" vaikais bendrai lankyti mokyklą.

Draugija Užsienių Lietuviams Remti kiekvienų metų vasarą į Gelgaudiškio dvarą sukviečia užsienių lietuviukus vasaroti. Šiemet ten vasaroja 80 vaikų iš Latvijos ir iš Prancūzijos. Atvaizde matome vaikučius su savo mokytojais ir globėjais.

U. S. KONGRESO ATSTOVAI SALIUTUOJA RAUDONIESIEMS

WASHINGTON, rugp. 20. — Kongreso žemųjų rūmų komitetui tyrinėjančiam svetimšalių propagandininkų veiklą, pasakota, kad pereitais metais lankydami Ispaniją du kongreso atstovai tenai raudoniesiems komunistiškai saliutavo ragindami amerikiečius savanorius jaunuolius su "sukilėliais" kovoti ir mirti.

Šie kongreso atstovai yra: Jerry O'Connell, dem. iš Mont., ir John T. Berhard, farmų-darbo iš Minn.

Šie abu atstovai šiemet "herojiškai" kovojo prieš Jersey City majorą Hague dėl žodžio laisvės varžymo.

CHICAGOJ PLINTA KOKLIUŠAS

Chicago sveikumo departamentas praneša, kad mieste siaučia ir plinta koklišas. Kasdien įregistruojama iki 100 naujų susirgimų.

Motinos įspėjamos saugoti sveikus kūdikius nuo sergančiųjų. Kokliušas yra užkrečiamoji liga.

LAKŪNUI CORRIGANUI IŠKILMĖS CHICAGOJ

Pereitą šeštadienį Chicago miestas oficialiai pagerbė atvykusį lakūną D. Corriganą. Įvyko milžiniškas paradas, vaišės, o vakare jis dar pagerbtas Soldiers' field, Grant parke, kur dienraščio "Chicago Tribune" pastangomis surengtas metinis muzikos ir dainos vakaras, kuriam dalyvavo apie 83,000 žmonių.

IŠ KATALIKŲ MISIJŲ PASAULIO

ROMA. — Tikėjimo ir misijų agentūra Fides paduoda statistinių žinių apie pažangą, padarytą 1936—37 metais misijose, priklausančiose Romos propagandos kongregacijai.

1937 m. Azijoj buvo 7,911,370 katalikų, 1936 m. — 7,699,227, o 1927 m. tik 6,029,029. Per 10 metų tikinčiųjų skaičius padidėjo 1,882,341; per metus prisidėdavo maždaug — 188,000 tikinčiųjų. Atsižvelgiant į krašto didumą, tai yra maža; tačiau norint tinkamai įvertinti, ką reiškia padarytoji pažanga, tenka atsižvelgti į sunkenybes, kurias ten sutinka katalikų misijonieriai.

Žymiai daugiau laimi misijos Afrikoje, Nors kraštas čia daug rečiau apgyventas kaip Azijoj, tačiau katalikų skaičius yra beveik tas pats. 1937 m. buvo 6,794,951 katalikas, 1936 m. — 6,354,998, o 1927 m. tik 3,202,993. Per paskutinius dešimtį metų katalikų skaičius padidėjo daugiau negu dvigubai. Ypač Belgų Konge, Ruanda — Urandėj, Tanganyikoj, ir Madagaskare misijos daro smarkią pažangą.

Okeanijoj 1937 m. buvo 2,557,803 katalikai, 1936 m. 2,506,358, o 1927 m. — atsivertėvos 65,000 žmonių. Didelės įtakos turi sunkus susisiekimas su tomis mažytėmis vandenyne išblaškytomis salelėms ir smarkiai praplitęs islamas.

Amerikoje katalikybė jau seniai yra stipriai įsitvirtinusi, todėl tik maža dalis ten gyvenančių katalikų rūpinasi misijomis ir priklauso Romos misijų propagandai. 1937 m. Amerikos misijose buvo priskaitoma 2,931,024 katalikai, 1936 m. — 2,853,511, prieš dešimtį metų buvo 2,415,323.

Savotiška yra misijų propagandos padėtis Europoj. Čia turima galvoje, tos sritys, kur katalikai, kaip šiaurės kraštuose, yra išblaškyti tarp protestantų, arba, kaip Balkanų pusiasalyj, gyvena tarp mahometonų. Šiandien čia priskaitoma 948,180 katalikų, 1927 m. buvo tik 771,567.

Apskritai, per paskutinį dešimtmetį tikinčiųjų skaičius misijų kraštuose pašoko nuo 14,330,629 iki 21,143,328.

AUSTRIJOJ NACIAI UŽDARĖ 15 KOLEGIJŲ

BUDAPESTAS, Vengrija, rugp. 20. — Nacių autoritetai Austrijoje uždarė 15 katalikiškų kolegijų, kuriose mokytojavo apie 350 krikščionių brolių (vienuolių), ir kurias lankė apie 4,000 katalikų jaunuolių.

Naciai, sakoma, pareiškė, kad šios mokslo įstaigos "negeistinos" ir 'nepakenčiamos' kadangi jos priklausančios Romos žiniai. Kaikurių kolegijų pastatai konfiskuoti (užgrobti), bet užtrauktomis skolomis įsakyta broliams rūpintis. Pagaliau broliams uždrausta apleisti Vokietijos teritoriją ir pasiūlyta mokytojavimas, jei jie atsimes nuo Romos (Šventojo Sosto).

Pašalinti broliai mokytojai nežino, kaip reikės jiems toliau pelnyti duonos. Geri katalikai paslapčia juos šelpia, kadangi bijoma nacių priekabių ir keršto.

PENKI NUSKENDO MICHIGAN EŽERE

Šeštadienio pavakarį netikėtas viesulas ir lietus ištiko Chicagą ir apylinkes. Michigano ežere sukeltos didžiausios bangos. Daugybė valčių su meškeriotojais ir šiaip sau važinėtojais apversta. Keliolika asmenų išvaduota, o penki nuskendo.

Tarp nuskendusiųjų yra G. W. Gaidzik, 54 m. ir jo sūnus George, 15 m. amž. Tėvas kitados buvo žymus plaukikas, olimpinėse žaismėse laimėjęs dovanų.

HELSINKIS, rugp. 21. — Suomijos autoritetai neįleido Suomijon laivu atvykusiųjų iš Vokietijos 60 žydų bėglių. Pasiųsti atgal Vokietijon.

Žiniomis iš Romos, Vatikanas susitaikė su fašistų partija – Mussoliniu

Be jokio reikalo fašistai ėmė pulti Katalikų Akciją

ROMA, rugp. 21. — Pranešta, kad Šventasis Sostas susitaikė su Italijos vyriausybe dėl kilusių nesusipratimų tarp Katalikų Akcijos ir fašistų partijos.

Fašistų partijos vadai prieš keletą mėnesių pradėjo pulti Katalikų Akcijos organizaciją. Kaltino ją, kad ji iškrypianti iš savo veiklos ribų. Katalikų Akcijos vadas markizas Lamberto Vignoli atrėžė, kad fašistai stato įvairių kliūčių katalikų veiklai ir kišasi į grynai katalikiškus reikalus.

Po to nesusipratimai pasigilino Italijos vyriausybės organams iškėlus rasinį klausimą ir Popiežiui pasmerkus sukeltą rasinę propagandą.

Įvyko Vatikano keli pasitarimai su Italijos vyriausybe tais klausimais ir pagaliau grąžinta taika. Katalikų Akcijos vadas su fašistų partijos generaliniu sekretorium išvedė abiejų organizacijų veiklos liniją ir nesusipratimai uždaryti.

Šventasis Tėvas smerkia išpučiamąjį nacionalizmą

CASTELGANDOLFO, rugpiūčio 21. — Šventasis Tėvas Pijus XI šiandien kalbėdamas studentų ir misionierių grupei ragino visados laikytis moderatinio nacionalizmo (tautybės). Sakė, paskiros tautos yra Dievo padaras. Tautos laikosi savo nacionalizmo. Moderatinis nacionalizmas yra susijęs su visomis dorybėmis.

Kas kita yra išpučiamasis nacionalizmas. Beribis nacionalizmo vertinimas, sakė Popiežius, yra tikras prakeiksmas. Šis nacionalizmas yra karų priežastis. Tad jis smerktinas ir reikia jo saugotis.

SUIMTI DU ŽUDIKAI DESPERATAI

DALLAS, Tex., rugp. 21.— Policija pagaliau suėmė du plėšikus žudikus Floyd Hamilton ir Huron Walters, kurie visoj šaly buvo ieškomi.

LAKŪNAS HUGHES PADARĖ KITĄ REKORDĄ

NEW YORK, rugp. 21. — Milijonierius lakūnas Hughes vakar su lėktuvu padarė kitą greičio rekordą. Iš Kalifornijos į čia atskrido per pusvienraoliktos valandos. Tolis yra 2,478 mylios.

UNIJA SKALDOSI DĖL KOMUNIZMO

WASHINGTON, rugp. 21. — Tekstilių darbininkų unijos CIO komitetas suskilo komunistų klausimu. Komiteto dalis griežtai priešinga komunistų įsigalėjimui unijoje.

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Nepastovus oras ir kiek šilčiau.

Saulė teka 6:05, leidžiasi 7:41.

FRANKISTŲ VYRIAUSYBĖ VYKDO SOCIALAUS TEISINGUMO PROGRAMĄ

BILBAO, Ispanija. — Gen. Franco vadaujama vyriausybė išleido įstatymą, kuriuo apibrėžiama socialio teisingumo programa krikščiniško mokslo pagrindais.

Naujuoju įstatymu pirmiausia rūpinamąsi darbininkais ir jų šeimomis, šeimų subsidijomis ir abelna sociale apdrauda.

Šeimoms subsidijos yra atskirai nuo apturimų darbininkų atlyginimų. Subsidijos skiriamos, kad motinas sulaikyti nuo darbo fabrikuose ir kitur, jei jų vyrai gauna menkus už darbą atlyginimus. Subsidijų didumas nustatomas atsižvelgus šeimų didumo.

Subsidijų fondai sudaromi iš trijų šaltinių: iš vyriausybės iždo skiriamų sumų, iš pramonininkų ir pačių darbininkų surenkamų skirtų specialių mokesčių.

Vyriausybė pareiškia, kad subsidijų sumos ateityje bus didinamos proporcionaliai su laikų gerėjimu. Vadinasi, šiandien jos yra mažos, bet ateityje gal bus žymiai didesnės.

Tautininkų (nacionalistų) vyriausybė pageidauja, kad kiekvienas darbininkas ir kiekviena darbininko šeima visakuom būtų aprūpinta, taip kad ji jaustusi laiminga ir neskurstų kaip būta praeityje. Teisingai ir krikščioniškai tvarkantis tarp darbininkų negali būti skurdo ir sunkios buities. Už darbą turi būti mokamas teisingas atlyginimas, o žemė penėtoja gali išmaitinti milijonus darbininkų.

Frankistų vyriausybės teisingumo ministeris į visus teismus grąžino krucifiksus ir religinę priesaiką. Suspenduotos visos divorsų bylos ir panaikintas divorsų įstatymas.

BERLYNAS, rugp. 21. — Naciai uždraudė žydų kepykloms Austrijoje vartoti cukrų.

"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Illinois
Published Daily, Except Sunday.
SUBSCRIPTIONS: One Year — $6.00; Six Months — $3.50; Three Months — $2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — $7.00; Six Months — $4.00; Copy — .03c.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.

"DRAUGAS"
Eina kasdien išskyrus sekmadienius.
PRENUMERATOS KAINA: J. Amerikos valstybėse: Metams — $6.00; Pusei Metų — $3.50; Trims mėnesiams — $2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — $7.00. Pusei metų — $4.00. Pavienis num. 3c.

Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus.
Bendradarbiams ir korespondentams raštų negrąžina jei neprašoma tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasilaiko sau teisę taisyti ir trumpinti visus prisiųstus raštus ir ypač korespondencijas sulyg savo nuožiūros. Korespondentų prašo rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima rašomąja mašinėle) paliekant didelius tarpus pataisymams, vengiant polemikos ir asmeniškumų. Pasenusios korespondencijos laikraštin nededamos.

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Pragariškoji Pramonė

Šiomis dienomis ne vien tik Europa, bet, galima sakyti, visas pasaulis dreba naujo pasaulinio karo baime.

Kad taip yra, rodo pašėlusių tempu vedamas valstybių apsiginklavimas. Apskaičiuojama, kad aštuoniolika milijonų darbininkų kasdien dirba pragariškose ginklų kalimo dirbtuvėse.

Reikia pasakyti, kad karo pramonė kaskart vis labiau išsišakoja. Ji nejaučia jokios krizės ir eina nepaprastai dideliu tempu. Iš šios pramonės, kaip paduoda pusiau oficialės žinios, pragyvenimą gauna netoli septyniosdešimtys milijonų darbininkų, apie trys ir pusė milijono įvairių įmonininkų, apie trys milijonai chemikų, inžinierių ir t.t., įskaitant, žinoma, ir jų šeimas. Jei dar prie to didelio skaičiaus pridėti susisiekimo darbininkus su jų šeimomis, tada surasime, kad pragariškoji karo pramonė šiais laikais duoda pragyvenimą netoli devyniasdešimts milijonų žmonių.

Pasirodo, kad Japonija labiausia ginkluojasi. Šiuo metu Japonijoj karo pramonėj dirba apie du milijonai darbininkų. Mat, japonai dabar puola Kiniją ir rengiasi karui su Sovietų Rusija. Nedaug ką ir Vokietija yra pasilikusi. Ji taip pat dieną ir naktį kala ginklus ir jais grąsina savo kaimynus. Šiuo žvilgsniu trečią vietą užima Didžioji Britanija, ketvirtą — Italija, penktą Jungtinės Valstybės, šeštoji vieta tenka Prancūzijai. Sunku yra ligšiol pasakyti, kurioje vietoje tuo žvilgsniu stovi Sovietų Rusija. Kai kurie yra įsitikinę, kad bolševikai karo pramonėj stovi pirmoj vietoj, kiti — kad ketvirtoj ar penktoj. Bet tik jau ne paskutinėj. Taip pat reikia neužmiršti ir kitų valstybių: Čekoslovakijos, Lenkijos, Belgijos, Rumunijos, Meksikos, Kinijos, Ispanijos ir t.t., kur irgi dirbtuvės užimtos ginklų kalimu.

Reikia neužmiršti, kad kiekvieną dieną per šių milijonų darbininkų rankas pereina šimtai tankų, lėktuvų, milijardai šovinių, šimtai tūkstančių šautuvų, kulkosvaidžių ir visokių kitokių kariškų pabūklų, kurie gaminama žmonių žudymui.

Šios pramonės darbas yra spartus ir įtemptas. Jam reikalinga moderniškiausių mašinų, kurios turi būti stropiai ir akylai prižiūrimos. Dirbtuvės dirba visą laiką. Čia nėra vietos nei streikams nei kitokiems trukdymams. Darbininkai ten atlyginami geriau negu kitose pramonėse dirbantieji.

Žodžiu, rengiamasi prie karo, nežiūrint visų taikos sutarčių, kurių po Pasaulinio Karo gana daug buvo sudaryta. Šio mėnesio 27 d. sueis 10 metų, kai buvo pasirašyta Paryžiuje garsioji Kellogg - Briand sutartis, kuria buvo pasmerktas karas. Pradžioj tą sutartį pasirašė penkiolika valstybių, dabar pasirašiusiųjų skaičius siekia iki šešiasdešimts. Bet ne tik ta, ir visos kitos taikos sutartys virto paprastais popiergaliais. Su jomis nieks nebesiskaito. Dėl to, reikia pasakyti, tame glūdi didžiausias karo pavojus.

Lietuvos ministras pirmininkas apie valstybės santykius su Vatikanu pareiškė, kad "Vyriausybė yra įteikusi Šv. Sostui kai kurių konkordato straipsnių aiškinimo projektą, tačiau atsakymo iš Vatikano dar nėra gauta. Viduje Valstybės ir Bažnyčios santykiai yra atslūgę".

* * *

Cook County apskrities prokuroras sukinėjasi po gembleriavimo lizdus ir kirviu skaldo visokius gemblerių įtaisus žmonių pinigams vilioti. Go to it, Mr. Courtney!

Prie Naujo Kapo

Šiandien Šv. Kazimiero kapinėse supilamas naujas kapas. Tai vienas iš brangiausių kapų, nes jame bus palaidotas uolusis kunigas, visuomenės veikėjas ir labai artimas mūsų bendradarbis a. a. kun. Pranciškus Vaitukaitis. Sunku bus atsisveikinti su velioniu tūkstančiams Chicagos lietuvių katalikų, kuriems jis tarnavo dideliu atsidavimu; sunku bus atsisveikinti įvairių mūsų organizacijų ir draugijų veikėjams, su kuriais Tėvas Pranciškus taip artimai ir sutartinai bendradarbiavo; sunku bus atsisveikinti spaudos darbininkams, nes velionis buvo ištikimiausias jų draugas. Liūdės prie jo kapo visi Chicagos lietuviai katalikai, kuriems jis taip nuoširdžiai dirbo per aštuonioliką metų. Visi pajus, kad Tėvo Pranciškaus mirtis mūsų visuomenės gyvenime padarė nemažą spragą.

Bus gražu ir naudinga, jei stovėdami šiandien prie naujai supilto kapo, pasižadėsime neužmiršti a. a. kun. Vaitukaičio darbų ir sekti jo patvarumo, uolumo, nuoširdumo ir pasiaukojimo Dievui ir Tėvynei pavyzdį.

APŽVALGA

Nusivylė

Henry Kennedy, gimęs Irlandijoj katalikas, kuris, neapkęsdamas fašistų, įstojo į Ispanijos "liaudies fronto" armiją, kad padėti kariauti prieš fašistus. Jis buvo suviltas. Jis nemanė, kad tas "frontas" yra komunistiškas. Pamatęs savo akimis, kas darosi Ispanijos raudonųjų fronte, Kennedy pabėgo. "Darb." paduoda, kad "Kennedy papasakojo, kad Ispanijos raudonarmiečiams leidžiama plėšti, deginti ir žudyti, bet karo lauke juos valdoma geležine ranka. Komisarai su kulkosvaidžiais stovi užpakaly, ir kareiviams vis vien mirtis — nuo priešų ar nuo saviškių. (Tai žinomas bolševikų metodas, dar civiliniam rusų kare išbandytas). Komisarai esą anglai ir amerikiečiai, gi militarinė policija (kariuomenės žandarai) dažniausiai rusai komunistai. Kennedy gerai pastebėjo pasibaisėtiną žmonių padėtį po komunistų valdžia. Visi karštai meldžiasi, kad Franco laimėtų.

Kennedy tai vienas iš daugelio. Kiek tai visokių nežinėlių užkliūva ant komunistų meškerės ir kiekrai tenka skaudžiai nusivilti, įstojus į "bendrą liaudies frontą"! Kaip gaila, kad žmonės neklauso sveikų perspėjimų ir būtinai užsispiria ant savo sprando ištirti vylingas komunistų klastas..."

Himną Giedojo, Bet...

Bolševikai savo organizacijos (Lietuvių Darbininkų Susivienijimo) seime giedojo Lietuvos ir Amerikos himnus. Bet tas giedojimas, matyti, nėjo sklandžiai. "N-nų" korespondentas praneša, kad

"Lietuvos himną giedant, visi delegatai ir svečiai buvo paprašyti atsistoti, bet mažai kas iš delegatų ir svečių tegiedojo. Nežinia, ar mažai kas mokėjo, ar taip jau buvo 'pamiršę'".

Kur čia nepamirš. Juk bolševikai dar pirmą kartą bet kurios savo organizacijos seime Lietuvos himną dainavo. Ligšiol jie tik internacijonalą tedainuodavo. Lietuvos himną dainuojant, kaip anuo kartu pastebėjome, jie ne tik neatsistodavo, bet ir kepurių nenusiimdavo. Džiaugtis tuo, kad dabar bolševikai pradėjo giedoti Lietuvos himną tikrai nėra ko, nes jie tai daro ne iš širdies, bet veidmainiaudami. Mat, rodydami savo "patrijotizmą" nori daugiau nesusipratusių darbininkų pas save patraukti ir juos komunistiškiems tikslams panaudoti. Tai avies kailiais prisidengę vilkai.

Ištrėmė Marijonus

Lietuvos laikraščių žiniomis, Lenkijos policija ištrėmė Marijonus - vienuolius iš Drujos vienuolyno. Esą jie nuo 1924 m. čia varę vietos gudų švietimo akciją, kuri nesuderinama su Lenkijos valstybės reikalais. Kunigai išlaikę bendrabučius, kuriuose mokė vaikus, kad jie esą gudai, didelės gudų tautos dalis, kad jie turį išeiti mokslus ir grįžti į kaimus šviesti savuosius ir t.t. Taip pat buvo tardomi ir Vilniaus gudai — kunigai.

A. A. Kun. Pranciškus J. Vaitukaitis

Šiandien tūkstantinė minia dalyvauja a. a. kun. Pranciškaus Jono Vaitukaičio laidotuvėse. Šiandien Šv. Juozapo bažnyčia, So. Chicagoj ir Šv. Kryžiaus, Town of Lake gegulo rūbais pasipuošusios. Šiandien už jo sielą Šv. Juozapo bažnyčioje 7:30 val. ir Šv. Kryžiaus 10 val. laikomos iškilmingos šv. Mišios su egzekvijomis. Jo kilniųjų darbų paminėjimui sakomi net trys pamokslai — du bažnyčiose ir vienas Šv. Kazimiero kapinėse. Žinia, lyg žaibas praeito ketvirtadienio ryte, kad kun. Pr. Vaitukaitis mirė, supurtė ne tik Šv. Juozapo parapijos parapijonus, kurie dideliai mylėjo ir gerbė savo kleboną — kun. Pranciškų, bet ir visos Chicagos bei Amerikos lietuvius, nes netekome nenuilstančio visuomeninėje dirvoje veikėjo ir geradario.

Jaunystė ir Mokslas

A. a. kun. Pranciškus Vaitukaitis gimė rugpiūčio 15 dieną, 1888 metais, Pentupių kaime, Marijampolės apskrityje, Skriaudžių parapijoje. Pradinius mokslus baigė Lietuvoje. 1905 metų rudenį išvyko į Škotiją, Anglijoje, ir kitų metų pavasarį atvyko Amerikon ir apsigyveno Šv. Jurgio parapijoje, Chicago, Ill. Būdamas neturtingas, dirbo dienomis, o vakarais lankė mokyklą. Po to apie trejus metus lankė Šv. Ritos kolegiją, esančią Tėvų Augustijonų vadovybėje. Vėliau mokėsi Šv. Viatorio kolegijoje, kurioje sekmingai baigė klasiką. Filozofiją baigė ir porą metų teologijos mokinosi Kolumbo seminarijoje. Baigti teologiją buvo pasiųstas į Šv. Marijos seminariją, Baltimore, Md. Kunigu įšventintas rugsėjo 20 d., 1919 m.

Kunigas ir Literatas

Ganytojavimo darbus a. a. kun. Pranciškui teko išganingai dirbti Šv. Antano parapijoje, Cicero, Ill. apie 6 metus; Nekalto Prasidėjimo parapijoje, Chicago, Ill. apie 4 metus. Nuo liepos mėnesio 1932 metų buvo skirtas eiti administratoriaus pareigas Dievo Apvaizdos parapijoje. Po to darbavosi Šv. Kryžiaus parapijoje. Nuo vasario 24 d., 1934 metų iki šiol garbingai ėjo klebono pareigas Šv. Juozapo parapijoje, So. Chicago, Ill.

A. a. kun. Pranciškus buvo atsižymėjęs literatas ir jo raštai yra populiarūs. Būdamas seminarijoje jau rašinėjo šiuose laikraščiuose: "Tikyba ir Dora", "Tautos Rytas", "Moksleivis", "Vytis" ir kituose. Kunigu būdamas ilgus ir gražius straipsnius rašė daugiausiai "Drauge", "Laive", "Darbininke", "Moterų Dirvoje", "Meilėje" ir "Vytyje". Visų jo raštų kūryba kelia žmonių sielas prie Aukščiausiojo Gėrio.

Literatinės Darbuotės Vaisiai

A. a. kun. Pranciškus padaręs kelionę po Europą ir aplankęs Lietuvą parašė ir savo lėšomis išleido knygą **"Kelionė po Europą ir Įspūdžiai"** 1928 metais. Šioji knyga turi 187 puslapius. Tai stambus veikalas ir daug pasitarnauta lietuvių tautai. Jis parašė dar sekančias knygas: **Jėzus Kristus Karalius, Broliukas Vienuolyne, Švenč. Jėzaus Širdies Troškimai, Novena ir Pamaldumas į Šv. Judą Tadiejų, Marijos Motinystės Garbei ir Pašaukimas į Dvasinį Luomą.**

Jei surankiotume iš laikraščių a. a. kun. Pr. Vaitukaičio visus raštus ir išleistume į atskiras knygas, tai beabejo susidarytų apie dešimt rinktinio ir gražaus turinio tomų. Tai turtingas įdėlis į lietuvių tautos literatūrą.

Asmenybės Požymiai

A. a. kun. Pranciškus atsidavęs darbavosi Dievo garbei ir sielų išganymui. Jis buvo per ilgus metus Lietuvos Vyčių organizacijos dvasios vadas ir literatūrinės komisijos narys. Jis buvo dienraščio "Draugo" bendrovės direktorius ir Chicagos Kunigų Vienybės apskričio vice pirmininkas. Jis rėmė visomis išgalėmis apšvietos ir kultūros įstaigas. Be to dar, jis buvo moksleivių šelpėjas. Jis daug rūpinosi bernaičiais ir mergaitėmis, kurie norėjo pasirinkti sau kilnesnį luomą. Tas jo uolumas ieškoti pašaukimų yra žinomas plačiajai katalikų visuomenei. Taip pat jis labai rūpinosi pagelbėti vargdienių šeimoms. Jo labdarybė ėjo iš širdies gilumos visiems, kuriems reikalinga pagalba. Jo atsidavimas misijonieriavimui buvo labai išganingas. Jis buvo sielų tikras ganytojas, katalikiškos spaudos apaštalas ir savo žmonių ištikimas vadas.

A. a. kun. Pranciškų mylėjo ir gerbė ne vien parapijos, kuriose sekmingai darbavosi, bet ir plačioji lietuvių katalikų išeivijos visuomenė. Jo iškalbingumas traukte traukė žmones klausytis jo pamokslų bažnyčiose ir įspūdingų prakalbų arba paskaitų svetainėse. Visuomenė gėrėjosi jo raštais, kurie pasirodydavo lietuvių katalikų spaudoje, semdami dvasinį maistą savo sielai ir dorus pamokinimus tiksliam gyvenimui.

Ir Visagalis Dievas a. a. kun. Pranciškui Vaitukaičiui tesuteikia dangaus karalystėje amžiną šviesybės laimę. Jis gyvas būdamas ant žemės skleidė Dievo karalystę ir viešpatavimą žmonių širdyse. Dabar gerasis Dievas tebūna jam malonusis Tėvas.

KATALIKŲ BAŽNYČIA LIETUVOJE

Antanas Alekna

(Tęsinys)

Iš katalikų pusės yra žinoma Akmenės karališkų dvarų instrukcija, kuri varžė protestantus. Ši instrukcija buvo surašyta 1636 m. revizorių Siručio ir Manauskio ir 1654 m. karaliaus Jono Kazimiero patvirtinta. Ji įpareigoja dvaro vyriausybę prižiūrėti valstiečius, kad jie kiekvieną sekmadienį lankytų bažnyčią ir atlikinėtų velykinę išpažintį. Jeigu kuris nesilaiko įsakymo lankyti bažnyčią, toliau nuo jos gyvenąs, mokąs pabaudos tris grašius, o arti bažnyčios gyvenąs moka 12 grašių. Neatlikęs velykinės, moka 20 grašių pabaudos. Dvaras turi prižiūrėti, kad valstiečiai negyventų moterystėje Bažnyčios nepalaimintoje; nusikaltę baudžiami dviem kapom grašių. Kadangi valstiečiai vaikščioją pas burtininkus, tai dvaras turįs tuos papročius naikinti ir nusikaltusius bausti penkiomis kapomis grašių. Jei valstietis ne savo bažnyčioje, bet iš eretikų imtų jungtuvių palaiminimą ir jiems neštų vaikus krikštyti, tai dvaras turįs juos bausti penkiomis kapomis grašių. (Žem. Kur Arch. Vizitų knyga (Akmenės).

Tokių įstatymų vykdymas buvo tais laikais, palyginti, švelnus kovos būdas dėl religijos. Deja, toje visuotinės suirutės gadynėje dažniausiai pasireikšdavo tikybinės kovos brutaliais užpuldinėjimais. Daugiausia tokių susirėmimų įvykdavo Vilniuje. Miesto gyventojai visada drąsesni ir greitesni. Todėl vilniečiai smarkiau reagavo. Vilniaus katalikų visada buvo dauguma. Bet protestantai turėjo daugiau drąsos, daugiau savimi pasitikėjo, nes iš pradžių visa valdžia buvo jų rankose ir aukštesnieji valdininkai palaikė jų pusę. Čia trumpai paminėsime tik svarbesniuosius susirėmimus.

1611 m. minia sudegino Vilniuje protestantų bažnyčią su trobesiais ir sumušė dvasininkus; vienas jų mirė.

1633 m. kalvinistų mokiniai užkabinėjo Vilniuje einančius į pamaldas katalikus ir peršovė paveikslą šv. Mykolo bažnyčioje. Dėl to kilo sumišimas. Bylą sprendė seimas ir, dalyką ištyręs, įsakė protestantų bažnyčią iškelti už miesto.

1682 m. po Velykų kelių tūkstančių minia, ginkluota kirviais, piūklais ir kitais įrankiais Vilniuje, užpuolė ir nugriovė kalvinų bažnyčią, sugriovė šventyklą, tarnautojų namus, iš rūsių išmetė mirusiųjų kūnus. Visam užpuolimui vadovavo akademijos mokiniai ir miesto amatininkai. Tas naikinimo darbas truko dvi dienas. Kalvinų įstaigos buvo iš pamatų sugriautos, ir valdžios organai nesulaikė riaušininkų. Protestantai kaltino jėzuitus, kad jie suorganizavę šį užpuolimą. Prieš tokį kaltinimą jėzuitų kolegijos rektorius Kitkovskis paskelbė protestą pareikšdamas, kad jis dar tos pačios dienos rytą neturėjęs jokių žinių apie sumanymą užpulti. Kalvinams reikalaujant jis pasiuntė du magistru atšaukti akademikus, grąsindamas išvarysiąs iš akademijos ir kitomis bausmėmis. Protestantams ieškant teisybės, karalius Jonas Sobieskis, pasitaręs su senatu, paskyrė komisiją visai bylai ištirti. Komisijos nariais buvo paskirti: Vilniaus vyskupas Aleksandras Kotavičius, Vilniaus karo vadas ir hetmonas Kazimieras-Jonas Sapiega, Vilniaus kaštelionas ir lauko hetmonas Služka, Trakų kaštelionas Hurda, vyskupas Nikalojus Slupskis. Protestantai labiausiai kaltino jėzuitų kolegijos viršininkus ir Vilniaus miesto magistratą. Išklausinėti liudininkai neparodė, kad tose riaušėse būtų dalyvavę jėzuitai arba kiti vienuoliai. Teismas juos išteisino. Miesto vyriausybei buvo leista priesaika pasiteisinti. Keturi vyriausi kaltininkai — du akademikai ir du amatininkai — už akių nuteisti mirti, ir liepta juos gaudyti. Kalvinams buvo laiduota laisvė atstatyti savo bažnyčią. Karalius tą dekretą patvirtino.

(Bus daugiau)

PAŽINKIME MŪSŲ RAŠYTOJUS IR JŲ KŪRYBĄ

Petras J. Venslauskas, L.K.

Mums, Amerikos lietuviams, reikia arčiau susipažinti su senesnės, taip pat ir jaunesnės, kartos rašytojais ir jų kūryba. Ypatingai studentams svarbu pažinti mūsų tautos literatų darbai, kuriuose daugumoj atvaizduota Lietuvos praeitis. Nagrinėdami juos, arčiau susipažinsim su paprastu, bet begalo gražiu lietuvių gyvenimu, jų būdu, papročiais, ko taip ankštu Lietuvos rašytojų kūryboj.

Lietuvos rašytojai daugumoj yra daug kentę nuo rusų persekiojimo. Nežiūrint to, ne dirbo, kūrė. Mes esam laisvi ir galim veikti niekeno nevaržomi. Mūsų gyvenimas neaprėštas visokiais suvaržymais. Mes, neturime ant savęs žandarų, kurie suiminėtų už lietuviškos knygos skaitymą. Jei sunkiose sąlygose Lietuvos rašytojai galėjo sukurti veikalų ir juos mums perduoti, tat turime juos įvertinti, juos pažinti. Knygynuose pilna Lietuvos rašytojų kūrybos, reikia tik jais naudotis.

Daleiskime, kad kuris iš mūsų netikėtai paveldėtų didelį turtą. Aišku, dabotume jį, nes tai brangus daiktas ir nelengvai įgijamas. Manau, nei vienas žmogus negintų savo nuosavybės, matydamas ją esant pavojuj. Šiame krašte pavojus gresia visam tam, kas mums yra begalo branga. Jau čiame, kad ant Amerikos lietuvių juo toliau, tuo didesnės ištautėjimo bangos liejasi. Juo toliau, tuo labiau tolstame nuo savo brangiosios kalbos. Lietuvių kalba mūsų nežavi dėl to, kad, gal, permažai ją pažįstame.

Matydamas reikalą, pradėsiu nors trumpais bruožais supažindinti Amerikos lietuvių jaunimą su žymiais Lietuvos rašytojais bei jų kūryba.

Antanas Baranauskas

Antanas Baranauskas gimė Jurizdikoje 1835 m. Jo tėvai buvo bežemiai, proletarai, vargingi ir negalį užtikrinti sūnui ateitį. Sulaukus trijų metų jo mylimieji tėveliai apleido šią ašarų pakalnę. Nuliūdime paskendęs, vaikutis ilgai nerimo. Jisai, našlaitis, liko be apsaugos, be brangiųjų augintojų, be auklėtinių. Kas daryt? Kur eiti? Ir tasai našlaitėlis liko priimtas dėdės Steikūno pusvalakėje, kur augo skurde retai tematydamas geresnius laikus. Steikūnas nors buvo gailestingas žmogus, tačiau negalėjo aprūpinti Antanuko, nes turėjo savo penketą vaikų ir liguistą žmoną. Tad Baranauskas nuo pat mažens kentė neturtą: per dienas ganė bandą, mirko lietuje, stideno šaltyje.

Iš jaunystės Antanas rodės nepaprastu berniuku. Vos turįs 15-ką metų jau sakydavo draugams piemenims pamokslus; stengėsi dainuoti, nors balsas buvo nelavintas, šiurkštus.

1845 metais Antanas įstojo į pradžios Anykščių mokyklą, kurioje mokė rusas Lebedevas. Mokytojas pastebėjęs, jog mažiukas Antanas imasi mokslo, ypač aritmetikos, suteikė jam prefekto teises, būtent: hausti visus gaišinančius laiką. Tais laikais pradžios mokyklose vyresnieji buvo mokomi rusiškai, o jaunesnieji lenkiškai. Kadangi rusai pedagogai, administratoriai, Lietuvoje iki 1862 m. buvo salenkėję, liepdavo rytmetines ir vakarines maldas įstaigose skaityt iš lenkiškųjų maldaknygių.

Pasirodęs pavyzdinguoju Anykščių mokykloje, Antanas liko pamiltas vieno kunigo ir, jam užtariant, persikėlė į Rumšiškę (ties Kaunu). Čia buvo rengiami valsčiams raštininkai. Antanas buvo labai maldingas ir nekartą jį draugai rasdavo koplyčioje besimeldžiant. Jisai jautė pašaukimo į kunigus, bet neturtas buvo vienatinė kliūtis. Svajodamas apie tai, Antanas nemaža kankinos, nes pasilikti tik valsčiaus raštininku nebenorėjo. Liūdėsio valandomis Baranauskas imdavosi eiles rašyti.

1853 m. baigęs Rumšiškės mokyklą, Ant. Baranauskas nenoromis išėjo raštininkauti į "palatą", kur parašė "Atsisveikinimas su Rumšiške". Vėliau buvo iškeltas į Raseinius kaip Vainuto ap. valsčiaus raštininko padėjėjas. Raseiniuose Antanas išbuvo vienerius metus. Čia susipažino su Karolina Praniauskyte, bajore ir žinoma lenkų rašytoja, seserimi garsaus prelato Otono Praniauskio. Pajutęs nedarąs jokios pažangos raštinėse Antanas visiškai nustojo vilties būti kuomi nors ateityje. Praniauskytė žinodama Baranausko dievotumą ir troškimą būti kunigu, patarė mesti raštininkėlio vietą. Padrąsintas 1856 m. stoja į Varnių seminariją, kur išbuvo du metus. 1858 m. atsidūrė Petrapilyje kunigų Akademijoje, kur baigė aukštus mokslus, įgydamas Teologijos Magistro laipsnį. Įšventintas kunigu, Baranauskas išsiųstas į užsienį tolimesniam mokslui. Jam sugrįžus porą metų vėliau profesoriavo Petrapily. Čia ilgai neišbuvo, nes susiginčijęs su akademijos rektorium, atsisakė profesoriaus vietos ir grįžo į savo vyskupiją, kur paliko vysk. Valančiaus katedros vikaru. Vėliau buvo pakviestas dėstyti lietavių kalbą Kauno kunigų seminarijoje. Čia išbuvo keliolika metų. 1879 metais pateko į katedros kapitulą kanauninku, o 1884 m. pakeltas Žemaičių kunigus. Baranauskas sakydavo: "Kunigams ne mokslo reikia, tiktai uolybės tarnauti Bažnyčiai". Tačiau kitaip manė, nes pats mokėsi per visą savo amžių.

Karakterio bruožai

Antanas Baranauskas ėjo lenkų mokslą ir šiek tiek buvo persisunkęs jų dvasia, bet aukštai palaikė lietuvių kalbą. Prof. Fr. Kuršaitis, garsus lituanalogas, nekartą jam prikišo, kad nesugebąs lietuvių kalbos smagumo jausti. Baranauskas šitaip teisinosi: "Pirmieji tiesos spinduliai mano prote lietuviškai man krūtinę sušildė ir sudrebino. Mane močiutė lietuviškai supdama lyliavo, auklėtoja lietuviškai pasakas sakydavo. Pirmosios dainos lietuviškai man širdin kliudė. Lenkiškos kalbos neveikiai išmokau, 17 metų turėdamas, dar netikusiai lenkiškai kalbėjau". Ir klausia: "O delko gi ausys p. Kuršaičio neapsitrankė nuo vokiškos kalbos? Delko gi Tamstos ir kitų lietuviškos kalbos mylėtojų ausys paminėtus smagumus numano, nors neseniai didžiuma iš vienų knygų jos teišmokote, nors motutė jųjų, kūdikiais esant, lietuviškai nežadino?"

Baranauskas visados buvo susirūpinęs, nes ką nors dirbąs, skaitąs, ir rašąs, nelaiku tuos darbus nusitverdamas ir nebenorėdamas jų beišleisti, užsimąstęs pamiršdavo apsišvarinti, dažnai būdamas pasišiaušęs, nesišukavęs.

Religijos dalykuose, Baranauskas, kaip Valančius, Beresnevičius, Paliulionis, nežinojo nė mažiausių kompromisų.

Savo vyskupijoje Baranauskas pragarsėjęs filosofas visados tėviškai dabojo Žemaičių kunigus. Baranauskas sakydavo: "Kunigams ne mokslo reikia, tiktai uolybės tarnauti Bažnyčiai". Tačiau kitaip manė, nes pats mokėsi per visą savo amžių.

Smulkioji poezija

Ant. Baranauskas būdamas dar akademiku pagarsėjo Lietuvoje šventomis giesmėmis. Bet šioje srityje jam ne kaip sekėsi, nes dainų posmai dalyse buvo nesuprantami.

(Tęsinys 4 pusl.)

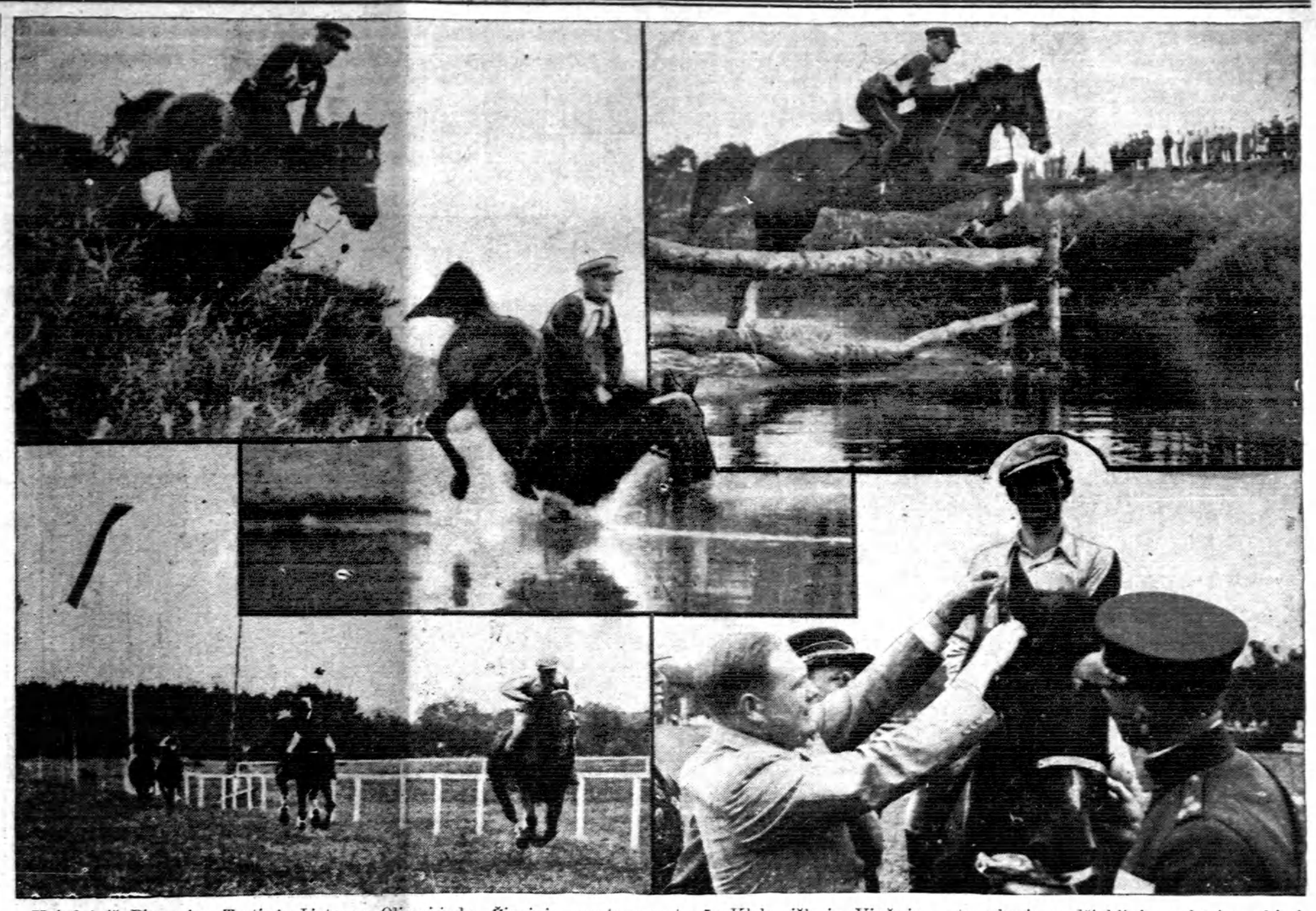

Vaizdai iš Pirmosios Tautinės Lietuvos Olimpiados Žirginio sporto rungtynės Kleboniškyje. Viršuje — trys karių medžioklinio perbėgimo akimirkos; apačioje — civilių lenktynės per žabitvores. Dešinėje — tų lenktynių laimėtojas Staneika (Šaulių S-ga), kurio žirgui O. Komiteto pirm. dir. V. Augustauskas prisega nugalėtojo kaspiną.

DIENRAŠČIO DRAUGO
Darbininkų Sventėj-Labor Day
DIDYSIS PIKNIKAS

įvyks

VYTAUTO DARŽE
115th tarpe Pulaski Rd. ir Cicero Ave.
Pirmadienį, Rugsėjo 5 d.

PRADŽIA 9 VAL. RYTE. GROS METRICKS and HIS ORCHESTRA

Kiekvienas atsilankęs į Draugo pikniką, gaus naudingą dovaną.

Chicagos ir apylinkės parapijų chorai prisidės prie Draugo pikniko rengiamos programos

Vytauto daržas yra tinkamiausias visoje Chicagoje ir geriausiai įtaisytas su visais patogumais piknikams

Visus nuoširdžiai kviečiame dalyvauti mūsų piknike, pasilinksminti ir arčiau susipažinti.

RENGĖJAI

Raitųjų rungtynių užbaigtuvės Klėboniškio hipodrome per Pirmąją Lietuvos Tautinę Olimpijadą. Kairėje: laimingas nugalėtojas dėkoja savo žirgui — 4 art. pulko ltn. Ščepavičius, laimėjęs artilerijos karininkų švarumo kategorijos jojinį su žirgu Perla. Dešinėje: viršuje — daili kliūties įveikimo akimirka; apačioje — laiko kategorijos karininkų jojinio nugalėtojai.

Pažinkime mūsų rašytojus ir jų kurybą

(Tęsinys iš 3 pusl.)

mi ir turėjo nemaža išrangimų, pvz.: "o - o - o, o - o Marija" arba "Honor Marijai". Matydamas, jog nevaisingas darbas, Baranauskas daugiau neberašė religinių giesmių. Prie jų tesugrįžo tik į galą savo amžiaus.

Populeriškiausios Baranausko dainos: "Dievo pieva", "Atsisveikinimas", "Vargginamoji Lietuva", "Maldos jėga", "Geri arkliai", "Paskutinis žodis", "Naujų madų iškeikimas", "Senovės giesmė", "Svetimoje šalelėje".

"Varginamoji Lietuva" populeriausioji. Ji lietuviams teikė didžiausios reikšmės, nes jos žodžiais stiprinos katalikų tikėjime, o paskui tautybėje.

Anykščių šilelis

Šį poezijos kūrinį autorius vadina "Giesmė". Ją yra parašęs dviem atvejais. Atostogų metu sugrįžęs iš Petrapilio akademijos į Anykščius silsėdamas parašė pirmąją dalį, t. y. nuo pradžios iki žodžių "Oi būdavo, būdavo iš mūsų šilelio". Kitą dalį baigė sekančią vasarą, 1859 m.

"Anykščių šilelis" yra įkvėpimo giesmė. Joj skamba ir pinasi du vyriausi jausmai: džiaugsmas ir skausmas. Čia Baranauskas tiksliausiai įrodinėjo giesmininko paslaptis: ką pats regi, liepia regėti ir matyt taip, kaip jis regi.

Pirmąją dalį rašydamas A. B. teturėjo talento ir jokio pažinimo — versifikacijos ir kritikos. Vedamas vieno įgimtojo talento, jisai atrado tikrąjį kelią savo vardą nemariu palikti. "Anykščių šilelyje" poezijos formų tobulumas, dėstis, žodžių skambėjimas, veikia taip kaip muzika. Toji taip vadinama autoriaus "Giesmė" liko anuo poetiniu židiniu ir nenustojusia didelės savo vertės.

A. B. Dvasiškųjų Giesmių Chronologija

"Graudūs Verksmai", 'Advento Giesmė", "Giesmė į Panelę Švenčiausiąją", "Skaisčiausioji, gražiausioji", "Velykų Giesmė", "Linksma diena mums prašvito", "Giesmė į Panelę Švenčiausią Sopulingą", "O, Motina Sopulinga", — parašytos Seinuose 1898 m.

"Kalėdų Giesmė apie piemenis", "Piemenėliams, vargdienėliams". "Veni Creator Spiritus", "Ateik Dvasia Šventoji". Psalmė XLV, Dievas mūsų priebėga, — parašytos Seinuose 1899 metais.

"Kalėdų Giesmė", "Piemenys, piemenys, Betlėjun bėgo". "Stabat Mater", "Motina skaudžiai liūdėjo" — parašytos Seinuose 1900 metais.

Šiek tiek susipažinę su Baranausko jaunyste, gyvenimu, darbuote, susipažinkime arčiau su juo skaitydami jo kūrinius.

Vėžlys Iš Kolumbo Laikų

Neilgai atgal Kūbos pakraščių žvėjai surado ant kranto begulintį milžinišką vėžlį — tokio didumo vėžlių dar niekad niekas nebuvo matęs. Jo ilgumas siekė 4 metrų, o svėrė jis keletą centnerių. Žvėjai nugalabijo tą gyvį ir bandė iš jo mėsos pasidaryti kepsnį, bet niekas negalėjo jo valgyti. Jūros stoties zoologai, ištyrę didžiulius vėžlio šarvus, priėjo išvados, kad jam mažų mažiausia 500 metų.

Žurnalisto darbas — ne amatas, kaip, pavyzdžiui, mūrininko, kuris šiandien stato bažnyčią, ryt smuklę ar negarbingus namus, kad tik gauna atlyginimą iš ranovo.

Kard. Minoretti.

Kelių taisymas Lietuvoje

Dabar sparčiai dirbami Nemuno vagos reguliavimo darbai ties Smalininkais, artėjant prie Kauno. Kai kurie Nemuno vagos reguliavimo darbai dirbami ir prie Kauno. Dambų pylimo darbai sustabdyti. Jie bus vėl pradėti rudenį su Kauno bedarbiais.

Daugely vietų remontuojami senesnieji plentai. Remonto darbai jau įpusėti. Be to, seni plentų tiltai griaunami ir statomi nauji, cementiniai.

Po 3 - 4 metų plentuose medinių tiltų nebus. Jie bus pakeisti cementiniais.

Užmezgus santykius su lenkais ir įvedus tiesioginį susisiekimą sauskeliais, Lietuvos plentai Vilniaus kryptimi yra geri. Juose vykdomi kai kurie smulkūs remonto darbai: dažomi ženklai, nuplėšiama žolė ir kit. Ar bus statomas Vievio kryptimi naujas plentas ar ne, klausimas nesvarstytas.

Kadangi susitarta su lenkais dėl miško plukdymo Nemunu, tai Nemunas kai kuriose vietose teks pritaikyti tam tikslui. Neseniai nuo Kauno aukštyn Nemunas buvo apžiūrėtas. Tačiau šiemet, kol miško medžiagos plukdymas iš Lenkijos plačiai nepradėtas, Nemunas miško medžiagos gausiam plukdymui nebus tvarkomas. Tai bus suspėta padaryti ateinančiam miško medžiagos plukdymo sezonui. tenka išleisti daug pinigų, nes,

Plentų ir tiltų statyboms pavyzdžiui, vieno kilometro plento nutiesimas apseina nuo 100 iki 150 tūkstančių litų.

Prie plentų tiesimo ir tiltų statybos turi darbo tūkstančiai darbininkų ir smulkesnių ūkininkų. **Tsb.**

LIETUVIŲ DIENA

NIAGARA FALLS, N. Y. Nors labai retai tenka matyti žinučių iš šios lietuvių kolonijos, kurioj kad ir nedaug gyvena lietuvių, bet yra veiklūs. Turi gražią parapijos nuosavybę ir labai darbštų kleboną kun. P. Gelumbį.

Rugpiūčio 7 d. lietuviai surengė Lietuvių Dieną. Iškilmingas šv. Mišias laikė kleb. kun. P. Gelumbis, kad padėkojus Dievui už Lietuvos laisvę, pasimeldus už žuvusius karžygius kovose dėl laisvės ir atnaujinimą santykių su Šv. Sostu. Pamokslo tema buvo: "Atiduokite Dievui kas yra Dievo, o ciesoriui kas yra ciesoriaus". Priminė, kad uź Lietuvos laisvę pirmiausia pa dėka priklauso Dievui, nes be Jo valios šiandien nebūtų laisvės. Ir Lietuvių Dieną pradedame šv. Mišiomis, kad atiduoti Dievui kas yra Dievo, gi paskui švęsti dieną pasotinant savo kūną valgiu ir žaidimais, kas bus atlyginimas ciesoriui. Pamaldose Šv. Jurgio dr-ja dalyvavo in corpore.

Po pamaldų svetainėj suruošta pietūs, kuriuose dalyvavo visi šios kolonijos lietuviai, susijungę su svečiais iš Rochester, Buffalo ir Toronto, Kanadoj. Per pietus pasakyta kalbų, padainuota. Programa baigta Amerikos ir Lietuvos himnais.

Parap. vargonininkas yra lenkas ir vargonininkavęs lenkų parapijose, bet choras nors ir mažas, gražiai lietuviškai dainuoja ir lietuviškas giesmes gieda bažnyčioje. Jis žada sutraukti visą jaunimą ir padaryti didelį chorą. Pasekmių!

Po pietų dalyviai pašoko svetainėje, o vakare susirinkę į daržą bingo ir kitokius žaidimus žaidė. Ir taip praėjo Lietuvių diena, prie kurios prisidėjo daug lietuvių iš Rochester su klebonu kun. Jonu M. Bakšiu ir vikaru Pranciškum Valiukevičiu.

Teko taipgi patėmyti, kad prie bažnyčios po pamaldų buvo platinamas dienraštis "Draugas". Garbė priklauso klebonui kun. P. Gelumbiui, kuris nors Amerikoje gimęs, augęs ir mokslus ėjęs, yra geras tėvynainis. Prieš keletą metų buvo Lietuvoje ir yra aplankęs visus Lietuvos kampelius, net ir pavergtą Vilnių.

Atsilankiusiam iš didesnės kolonijos tiesiog nesuprantama, kaip tokia lietuvių saujelė gali išlaikyti tokią gražią nuosavybę. Matyt, kur yra noras, sutikimas ir Dievo palaima, tenai ir sunkiausi darbai pasidaro lengvučiai. Garbė Niagara Falls lietuviams!

Vyturys

Dr. Kirstuk Atidarė Ofisą

Naujas lietuvis daktaras amerikietis, Dr. W. J. Kirstuk, šeštadienį, rugp. 20 d. atidarė ofisą adresu 4309 W. Fullerton Ave., Northsidėj. Jis yra sūnus gerų lietuvių pp. Jono ir Uršulės Kirstukų.

Jaunasis daktaras aukštuosius mokslus baigė Loyola Universiteto medicinos mokykloje. Prirengiamus mokslus išėjo Lane Tech. ir Crane Jr. College. Užbaigęs mokslus, du metus darbavosi Mercy ir Cook apskrities ligoninių klinikose ir vienus metus buvo internu St. Elizabeth ligoninėje.

Jo ofiso atidarymu Chicagos lietuvių daktarų skaičius vienu nariu padidėjo. Linkime naujam daktarui geriausio pasisekimo.

SUSIRGO

READING, PA. — Šiomis dienomis sunkiai serga kun. Al. Bublys, M. I. C. Rugpiūčio 21 d. laikydamas šv. Mišias suklupo prie altoriaus. (Jis pavaduoja kun. Matulaitį, St. Clair, Pa.). Jis paguldytas Šv. Juozapo ligoninėje, Reading, Pa. Žinias suteikė kun. Koncius.

LIETUVIAI ADVOKATAI

Telephone: YARds 1001
JOSEPH J. GRISH
LIETUVIS ADVOKATAS
4631 South Ashland Avenue
Res. 6515 S. Rockwell Street
Telephone: REPublic 9723

KAL & ZARETSKY
LIETUVIAI ADVOKATAI
6322 So. Western Avenue
VALANDOS:
Panedėlį, Utarninke ir Ketverge nuo 2 iki 9 val. vakare.
Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 2 iki 6 v. v.
Subatoj nuo 12 iki 6 v. v.
Tel. Prospect 1012
Rez. Tel. Republic 5047

AKIŲ GYDYTOJAS

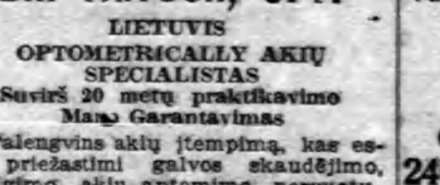

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
OPTOMETRICALLY AKIŲ SPECIALISTAS
Suvirš 20 metų praktikavimo
Mano Garantavimas
Palengvins akių įtempimą, kas esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciale atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos.
Valandos nuo 10 iki 8 val. vak.
Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigios kaip pirmiau.
4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Yards 1373

ĮVAIRUS DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2 lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARds 0994
Rez.: Tel. PLAza 2400
VALANDOS:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną

Telefonas Hemlock 6286
DR. A. G. RAKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2415 W. Marquette Rd.
Ofiso valandos:
10—12 val. ryto
2—4 ir 6—8 val. vakaro
Trečiadieniais ir Sekmadieniais Susitarius

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. CANal 2345
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. Cermak Road
Val.: 2—4 ir 7—9 val. vakare
Ketvergais pagal sutartį
2305 So. Leavitt St.
Tel. CANal 0402

DR. P. ATKOČIŪNAS
DENTISTAS
išvyko Lietuvon aplankyti senų tėvelių. Sugrįš Rugpiūčio-August mėnesyje.

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRginia 1116 4070 Archer Ave.
Valandos: 1—3 ir 7—8
Kasdien išskyrus Seredą.
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį.
Sekmadienį susitarus
Rugpiūčio mėnesį nebus valandų popiet, bet nuo 10 iki 12 valandos rytais.

Tel. CAPitol 2828
DR. W. J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4309 W. Fullerton St.
OFISO VALANDOS:
1—4 po piet ir 6—8 vak.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Res. 6958 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848
DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Road
Val. 2—4 ir 7—9 vak.
Ketv. ir Nedėliomis susitarus

Office Hours:
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sundays by Appointment
DR. STRIKOL'IS
PHYSICIAN and SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Office Telef. YARds 4787
Namų Telef. PROspect 1930

Tel. CANal 6122.
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1—3 popiet ir 7—8 v. v.
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

Office Phone PROspect 1028
Res. and Office 2359 S. Leavitt St.
Val.: 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0706
DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
Nedėliom ir Trečiadieniais Pagal Sutartį.

DR. A. J. SHIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4300 S. Fairfield Ave.
Tel. LaFayette 8016
VALANDOS:
2—4 popiet — 7—9 vakare
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

Tel. LAFayette 8016
DR. C. J. SVENCISKAS
DANTISTAS
4300 So. Fairfield Avenue
OFISO VALANDOS:
10 val. ryto iki 9 val. vakare
Sekmadieniais ir Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. Calumet 5974
Ofiso Valandos
9 ryte iki 8 vakare išskiriant sekmadienius ir trečiadienius
DR. A. P. STULGA
DANTŲ GYDYTOJAS
3259 S. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Rezidencijos Tel. BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 2—4 ir 6—8 p. m.
Rezidencija
8939 So. Claremont Ave.
Valandos 9—10 A. M.
Nedėliomis pagal sutartį

Tel. CANal 0257
Res. Tel. PROspect 6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezidencija 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 ryto iki 3 popiet 6 iki 8 val. vakaro

Tel. YARds 2246
DR. G. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Val.: nuo 9 ryto iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį

Tel. Yards 5921
Res.: KENwood 5107
DR. A. J. BERTASH
Ofiso val. nuo 1—3; nuo 6:30—8:30
756 West 35th Street

DEŠIMT GYVYBIŲ UŽ VIENĄ PETELIŠKĘ

Šiom dienom į Marselį sugrįžo Pr. Marechal. Po dvejų metų nebuvimo, įkėlė kojį į savo tėvynę Pranciūziją. Su juo parkeliavo dar vienas jaunas vaikinas, tai vienintėlis žmogus iš jo visos dvylikos žmonių ekspedicijos, su kuriais jis leidosi į tolimą Sumatrą, medžioti "mėlynojo tigro."

Kas tas "mėlynasis tigras?" Gal būt, kad tokio su visu nėra. O jei jau yra, tai tik ne koks plėšrus žvėris, bet fantastiškai graži plaštakė kuri, Sumatros čiabuvių tvirtinimu, gyvenanti salos gilumoje.

Kai prancūzų milijonierius Vaubert išgirdo apie šią plaštakę, užsigeidė žūt būt ją sugauti, nes jis iš prigimties drugių kolekcijų rinkėjas. Tuoj suruošė ekspediciją-kelionę į Sumatrą, kuri jam kaštavo beveik milijoną frankų, kad suieškotų ir sugautų tą mėlynąjį tigrą. Bet finansuotoji ekspedicija nieko nelaimėjo, tik dešimt žmonių gyvybę prarado dėl to drugio.

Sumatros gyventojai sako, kad mėlynasis tigras esanti dvasia, kuri nesiduoda sugaunama. Iš baltųjų joks europietis tos plaštakės nematė ir nieko užtat negalima apie ją pasakyti. Tos plaštakės vardas yra toks pat fantastiškas kaip ir jos išvaizda. Tai esąs didžiausias tos rūšies drugys, kurio sparnų plotis siekia 35 centm., o išvaizda tokia dryžuota kaip tigro. Bet kada jis suglaudžia savo milžiniškus sparnus, tada iš karto pasidaro dangaus mėlynumo, ir esąs nepaprastai gražus pažiūrėti. Už tat vietos gyventojai ir laiką jį dvasia.

Nelaimė ant nelaimės

Gal šitie visi pasakojimai apie tą gražiąją ir didžiulę plaštakę yra nieko daugiau kaip prietarai. Bet Pr. Marechal ir jo palydovai kitaip manė. Jis davė sau žodį negrįšiąs į Pranciūziją, kol nesugausiąs tos plaštakės. Bet savo žodžio jis neišlaikė, ir turi dar Dievui dėkoti, kad dar pats sveikas sugrįžo. Jau iš pat pradžių kažkoks nelemtas likimas persekiojo jų ekspediciją. Vos tik laivas išplaukė iš Marselio uosto, kaip ekspedicija neteko vieno žmogaus: lipdamas laivo laiptais vienas dalyvis nusilaužė sau koją. Dar nebuvo priplaukę Sumatros, turėjo laidoti ir antrąjį: kažkaip nupuolė į jūrą ir prigėrė. Trečiasis išlipęs iš laivo, radomirtį vienoje Sumatros kavinėje, kur susipešė su vienu čiabuviu ir liko nužudytas karštakraujo malajo.

Mėlynojo tigro kerštas

Pagaliau ekspedicija leidosi į šalies vidurį. Dvejus metus jokios žinios nebuvo apie juos. Dabar pargrįžęs Marechal papasakoja, kaip ėjosi jam ir jo palydovams. Balų drugys, nedraugingi čiabuviai, uodai, nuodingos gyvatės, nuodingos žolės ir plėšrūs žvėrys baisiai juos prikamavę. Drugio liga pakirto jiems jėgas, miškų tankumynės išsėmė sveikatą ir palydovai mirė vienas po kito. Toje vietoje, kur mėlynasis tigras turėjo būti, jie sutiko didelį pasipriešinimą iš čiabuvių, kurie nenorėjo prileisti, kad būtų įžeistas mėlynasis tigras; o Marechalui buvo likę tik trys palydovai. Jiems vis sakydavo, kad mėlynasis tigras gyvena dar vieną kilometrą giliau miškų tankumynuose. Kada jie perėjo džiungles, atsidūrė dar baisesniuose miškuose, kur vietoje mėlynosios plaštakės galėjo laukti tik nuodingų gyvačių įkandimo. Kaip tas pranciūzas galėjo Sumatroje ištverti dvejus metus, sakosi, kad dabar nė jis pats nesuprantąs. Jo vienintėlis palydovas, kurs išliko gyvas, proto prastojo. Bet mėlynojo tigro, tos stebuklingosios plaštakės ne tik kad nesugavo, bet nė pamatyti negavo, išskyrus drugio ligos haliucinacijose (kliedėjimuose).

Milijonierius Vaubert taip ir nesumedžiojo to pasakiškojo mėlynojo tigro į savo didžiulę peteliškių kolekciją (rinkinį), tik pražudė dešimtį žmonių. Žuvusiųjų gimines ir patį Marechal dabar gausiai apdovanojo. (š.)

Griaučiai Iš Dramblio Kaulo

Indų valstybėlės Travankor sostinėje Trivandume neseniai buvo iškilmingai atšvęstos šimtinės "šventųjų dramblio kaulo griaučių" sukaktuvės.

Šitų griaučių istorija tokia: maharadža Martanda Garma, braminų kastos narys labai susidomėjo žmogaus kūno anatomija ir nutarė pagrindinai ją pažinti. Tai buvo prieš 100 metų.

Maharadžos asmens gydytojas, kuris buvo drauge ir jo anatomijos mokytoju, daktaras Braunas, atgabeno į rūmus žmogaus griaučių. Dvariškiai ėmė bruzdėti: mat brauminų kastos narys negali liesti žmogaus griaučių. Nepasitenkinimas tas augo ir braminai pagaliau griežtai uždraudė maharadžai mokytis anatomijos. Maharadža tačiau pasirodė taip pat užsispyręs ir pareiškė mieliau atsisakysiąs savo teisių į sostą, negu anatomijos studijų. Įšeitį iš susidariusios būklės pasiūlė vietos menininkas, skaptuotojas iš dramblio kaulo: jis išpiaustė iš tos brangios, bet Indijoje ne taip jau branginamos medžiagos tikslią žmogaus graučių kopiją, o kadangi dramblio kaulą gali liesti ir braminai, maharadžos dvaras nurimo.

Maharadžai mirus, tie griaučiai buvo palaidoti drauge su juo stikliniame kape ir nuo tol laikomi šventais. Žmonėms jie parodomi tiktai kartą per 100 metų — 1937 metais pirmą kartą.

Uršulė Gudienė jau namie

Uršulė Gudienė su savo sūneliu Gaudentu po atostogų Rytinėse Valstybėse laimingai rugpiūčio 19 d. sugrįžo namo ir energingai organizuoja darbininkų būrį "Draugo" piknikui, kurs įvyks Labor Day, rugs. 5 d., Vytauto darže.

Urš. Gudienė aplankė net septynias valstybes. Ji dalyvavo piknikuose: Marianapolis kolegijos kieme, Thompson, Conn., laikraščio "Darbininko", Lawrence, Mass., Šv. Kazimiero parapijos, Worcester, Mass. Lankesi Norwood, Mass. ir Niagara Falls, N. Y. Jai geriausiai patiko Cleveland, Ohio apylinkės. Ilgiausią laiką išbavo, net visą mėnesį pas savo sesutę ir švogerį Glineckius.

Urš. Gudienė visur buvo priimta kaipo žymioji katalikiškos, lietuviškos visuomenės veikėja. Ji ir jos sūnelis grįžo sveiki ir linksmi į savo biznį, 901 W. 33rd st., Bridgeport, Chicago, Ill.

UŽUOJAUTA

Mirus A. A. GERB. KUN. PRANCIŠKUI VAITUKAIČIUI, reiškiame giliausią užuojautą jo giminėms, bei dvasiškijai. A. a. Kun. Pranciškus Vaitukaitis buvo didis jaunimo mylėtojas. Vos mėnesis laiko atgal įvykusiam Chorų Sąjungos pirmajam seime su dideliu ūpu tapo išrinktas dvasios vadu. Chorų Sąjunga niekuomet nepamirš taip kilnaus ir sumanaus dvasios vado. A. a. Kun. Vaitukaičio paskutiniai žodžiai seime: "Kai aš prieš jaunimą stoju, tai pasijuntu daug jaunesniu."

A. L. R. K. CHORŲ SĄJUNGA

Kas neturi charakterio, tas ne žmogus, o tik daiktas.

Chamfort.

PIRKITE PAMINKLUS DABAR

ATEIKITE IR PAMATYKITE MŪSŲ PARODYMĄ

GERESNIS DARBAS UŽ ŽEMESNES KAINAS

NAUJAUSIOS IŠDIRBYSTĖS - GERIAUSIA MEDŽIAGA

KIEKVIENAS DARBAS GARANTUOJAMAS SU GOLD BOND CERTIFICATE

VENETIAN MONUMENT COMPANY

527 North Western Ave. Chicago, Illinois

Telefonas SEELEY 6103

Kasdien su Kristumi

Vertė

Kun. Ant. M. Karužiškis

Rugpiūčio 22 Diena

"Geriaus už viską ir visame ilsėkis, mano siela, Viešpatyje visuomet, nes jisai yra amžinu šventųjų atilsiu". (Kristaus Sekimas, Knyga Trečia, Skyrius XXI, 1).

"Nes niekad mano širdis negali tikrai atilsėti, nė visiškai pasitenkinti, jei tavyje neatsilsi ir nepasikelia aukščiau visų dovanų ir aukščiau visų sutvėrimų". (Kristaus Sekimas, Knyga Trečia, Skyrius XXI, 2).

SHE LOST 20 POUNDS OF FAT

Feel full of pep and possess the slender form you crave—you can't if you listen to gossipers.

To take off excess fat go light on fatty meats, butter, cream and sugary sweets—eat more fruit and vegetables and take a half teaspoonful of Kruschen Salts in a glass of hot water every morning to eliminate excess waste.

Mrs. Elma Verille of Havre de Grace, Md., writes: "I took off 20 lbs.—my clothes fit me fine now." No drastic cathartics—no constipation—but blissful daily bowel action when you take your little daily dose of Kruschen.

A A

ANTANAS KISELIUS

Mirė Rugp. 20, 1938, 2:40 val. po pietų, sulaukęs pusės amž. Gimė Lietuvoje, Raseinių apkr., Titavėnų parap. Povigalių kaimo.

Amerikoje išgyveno 27 m.

Paliko dideliame nuliūdime moterį Stanislavą, po tėvais Buivydaitė, vieną sūnų Antaną, 3 dukteris: Eleną, žentą Edv. Wodarskį, Julijoną ir Stanislavą, 1 brolį Petrą, brolienę Marijoną, 2 pusbrolius Adomą ir Kazimierą Kiselius, 2 puseseres Barborą Ramanauskienę ir Veroniką ir daug kitų giminių ir draugų, o Lietuvoje seserį Oną Bajoriunienę.

Kūnas pašarvotas 4540 S. Honore st.

Laidotuvės įvyks Rugp. 24, 8:00 val. ryto iš namų bus atlydėtas į Šv. Kryziaus par. bažnyčią, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažystamus-mas dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę moteris, sūnai, dukterys, žentas, brolis, sesuo, brolienė, pusbroliai ir giminės.

Laidotuvių Direktorius John F. Eudeikis, Tel. YARds 1741.

VARGONININKŲ IR CHORŲ SĄ-GOS CENTRO VADOVYBĖ skaudžiai atjaučia mirtį A. A. KUN. PR. J. VAITUKAIČIO neužmirštamojo savo Dvasios Vado, giliai liūdi ir nuoširdžiai meldžiasi už jo sielą.

Urba Flower Shoppe
4180 Archer Avenue
Gėlės Mylintiems — Vestuvėms — Bankietams — Laidotuvėms — Papuošimams
Phone LAFAYETTE 5800

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
GERIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Telefonai YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Tel. LAFAYETTE 0727
DYKAI koplyčios visose Chicagos dalyse

Klausykite mūsų Lietuvių radio programų Šeštadienio vakarais, 7:00 val. vakaro iš WHFC stoties (1420 K.) — Pranešėjas P. ŠALTIMIERAS

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
KELNER—PRUZIN
Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja
Phone 9000 620 W. 15th Ave.

Millions prefer this "flavor that is different"

Pamėginkite šį naują Salad Dressing. Nauju būdu išplaktas, padarytas iš geriausių medžiagų.

MIRACLE WHIP CONTAINS MORE—FAR MORE—OF THE COSTLY INGREDIENTS!

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

Antanas M. Phillips — 3307 Lituanica Ave. Phone YARds 4908

I. J. Zolp — 1646 West 46th Street Phone YARds 0781-0782

Albert V. Petkus ir Eudeikis — 4704 So. Western Avenue Tel. VIRginia 0883

P. J. Ridikas — 3354 So. Halsted St. Telefonas Yards 1419

Anthony Petkus — 1410 S. 49th Court CICero 2109; 6834 So. Western Ave. GROvehill 0142

Lachawicz ir Sunai — 2314 West 23rd Place Phone CANal 2515; Skyrius 42-44 E. 108 St. Phone PULlman 1270

J. Liulevičius — 4348 So. California Ave. Phone LAFayette 3572

S. P. Mažeika — 3319 Lituanica Avenue Phone YARds 1138-1139

Skelbimai "Classified" skyriuje duoda geriausius rezultatus, o mažai teatseina. Naudokities juomi.

Kražiečiai Susiorganizavo

Nuo seniai tarpe kražiečių buvo pageidavimas sutverti pastovų klūbą, arba nors susirinkti susipažinimui.

Pastangomis B. Trakšelio, būrelis jo pažįstamų ir nepažįstamų kražiečių rugpiūčio 7 d. susirinko Marquette Parke ir pareiškė norą sukviesti visus kražiečius ir surengti pikniką.

Išrinktas komitetas, kuris padnė daržą Big Tree Inn, prie Archer ave., Willow Springs, rugpiūčio 28 d. Tą dieną surengtas draugiškas kražiečių susipažinimo piknikas.

Rugpiūčio 13 d. apie 20 kražiečių susirinko pas F. Bergiolą ir B. Trakšelio namuose, 6545 S. Talman ave., išrinko laikiną komitetą: B. Trakšelis pirm., Ona Lazauskienė — užrašų rašt. Piknko komitetan išrinkta: A. Trakšelis — kasierius, o svečių priėmėjai: F. Bergiola, V. Rudaitis, B. Zeličkis, M. Rolinkienė, A. Bergiolienė, V. Lazauskas. Skelbimų ir kvietimo komitetan: V. Rudaitis, A. Malinauskas, B. Trakšelis. Piknike muzika bus Zalandausko.

Sekantieji kražiečiai pasižadėjo piknikui paaukoti: Zelečkienė, A. Malinauskas, V. Rudaitis, A. Gramontas.

Taigi visi kražiečiai nuoširdžiai kviečiami į kražiečių pikniką, rugp. 28 d. Pradžia 11 valandą ryto.

Iki pasimatymo.

Ona Lazauskienė,
Kražiečių rašt.,
4340 S. Sawyer av.

Iš Lietuvių Vaizbos Buto Padangės

Tarpe Vaizbos Buto direktorių įėjo madon laikyt susirinkimas pas direktorių narius. Tie susirinkimai jau virsta į mažiukus bankietus, o kaip buvo susirinkimas pas raštininką J. P. Varkalą, tai net ir narių moterys buvo pakviestos. Kuomet direktoriai laikė susirinkimą, tai moterys savotiškai linksmai laiką praleido.

Stasys ir ponia Balzekai užkvietė laikyt praeitą susirinkimą savo Beverly Hills namuose. "Leidės" irgi buvo pakviestos. Taigi, ne vien direktoriai, bet ir jų moterys čion gerai pabalevojo ir pamatė puikiausią rezidenciją, ką pinigai gal pirkti.

Naujų narių į Lietuvių Vaizbos Butą įstojo dr. Kella, dr. Kliauga, adv. Borden, Masulis, N. Poczulp, Frank Satkoff, A. Precin, P. Nover, J. Pakel, Anton Bartkus ir John Barsketis.

Sekmadienį, rugp. 28 dieną, Lietuvių Vaizbos Butas rengia pirmą metinę ekskursiją į Milwaukee, Wis., naujausiu ir puikiausiu laivu, City of Grand Rapids.

Tikietai į abi pases tik du dol., o vaikams vienas doleris. Taigi, kas galėtų duoti visą dieną ant tyro oro, autobusu važinėjimą po Milwaukee, alaus tiek kiek gali gerti, užkandžio ir pasilinksminimo, už du dolerius.

Viskas yra prirengta Wm. J. Kareivos ir komiteto pastangomis. Norintieji dešimt dolerių ekskursiją turėti už du dolerius, kreipkitės į Vaizbos buto valdybą bei narius.

W. B. Sebastian,
Oficialus korespondentas

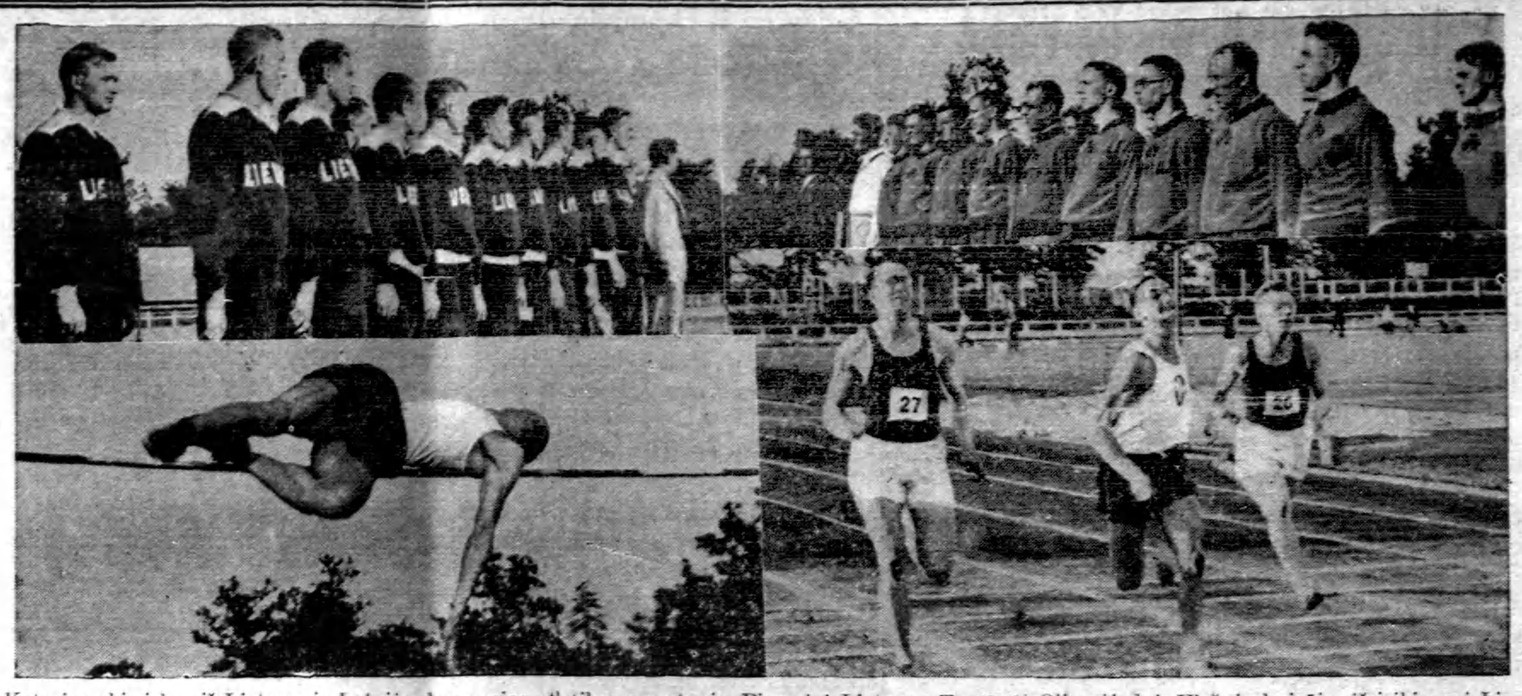

Keturios akimirkos iš Lietuvos ir Latvijos lengvosios atletikos rungtynių Pirmojoj Lietuvos Tautinėj Olimpijadoj. Viršuje kairėje: išsirikiavusi Lietuvos komanda, dešinėje — Latvijos lengvaatlečiai; apačioje kairėje — puikus Kasiulio (Lietuva) šuolis į aukštį, dešinėje — Preisas (Lietuva) laimi 100 m. bėgimą prieš latvius Alerą (kairėje ir Adamovičių dešinėje).

Garnys Aplankė Liakus

BRIGHTON PARK. — Sustojęs garnys prie Antano ir Bronės Liakų, savininkų Midtuvės, 2049 West 35th St., ap-West Jewelry ir Music kraudovanojo septynių svarų sūneliu.

Motina ir sūnus randasi Šv. Kryžiaus ligoninėje po priežiūra dr. A. J. Maniko.

Liakai yra veiklūs Lietuvos Vyčių 36 kuopos ir parapijinio choro nariai.

Antanas yra choro menedžerius jau devintas terminas. Yra buvęs pirmas jaunųjų parapijos komiteto narių.

Liakams dedame kuogeriausių linkėjimų. **Red Cherry**

Chorų Dėmesiui

Jau praskambėjo visuose Amerikos lietuvių laikraščiuose žinia, kad 1939 m. rengiamoje New Yorko Pasaulinėje Parodoje dalyvauja Lietuva, kuri jau rengia savo paviljoną.

Lietuvių Diena toje parodoje įvyks rugsėjo 10 d. Vieną programos dalį toje dienoje užims lietuvių dainos. Jau susiorganizavęs Dainos Programos Komitetas, kuris rūpinasi savo užduotimi. Išsiuntinėjo virš 100 įvairiems chorams pakvietimų, kad prisidėtų prie bendro choro dainavimo. Jeigu kurie chorai tų pakvietimų negavo, tai tik dėlto, kad neturėta jų adresų. Chorai, be jokių pažiūrų skirtumo, kurie tik negavo minėto pakvietimo, lai kreipiasi tuoj pas kom. sekr. J. Brundzą, 175 High St., Brooklyn, N. Y. ir tuoj negavusiems jis bus pasiųstas.

Ligi šiol dar labai mažai chorų užsiregistravo. Gal daugelis mano, kad jau davė sutikimą, kuomet važinėjo po kai kurias provincijas šio komit. pirm., tai registruotis jau bereikia. **Būtinai reikia registruotis visiems chorams, ir neatidėliojant**, kad būtų žinomas skaičius visų choristų, nes tuoj bus gaminamos ir išsiuntinėjamos dainos užsiregistravusiems chorams. Laikas labai trumpas, prisirengimui prie tokio didelio ir atsakomingo darbo, tad neatidėliokite to, ką šiandie galite padaryti. Bendras choras manoma sudaryti bent iš 2,000 žmonių, tad pirma reikia gerai būt susiorganizavus, kad sekmingai eitų pradėtas darbas. Laukiama jūsų paramos šiame darbe. **Sekr.**

SEZONO BAIGIMO TURNYRAS

Chicagos Lietuvių Golfininkų Sąjunga sezono baigimo turnyrą ir tuo pačiu minėjimą Sąjungos penkių metų sukakties rengia rugsėjo 11 d. Kinsmans Golf Club. Laukas randas prie 143 ir Parkers Rd.

Sąjungos pirm. P. D. Pivaronas Brothers Bakery savininkas, yra vienas iš seniausių golfo žaidėjų, taigi vienas pirmųjų Sąjungos narių. Golfininkų Sąjunga suorganizuota rugpiūčio 28 d., 1933 metais, Antano Belskio vaistinėj. Pirmame susirinkime dalyvavo sekantieji asmenys: dr. S. Biežis, A. Belskis, dr. G. I. Bložis, dr. K. Kliauga, dr. S. V. Nares, D. Pivaronas, N. C. Poczulp, L. Šimutis, J. Vitkus.

P. D. Pivaronas išrinktas pirmininku ir sekmingai visą laiką vadovauja Sąjungai. Jis daug darbuojas ir Sąjungos sekančiam turnyrui bei jubiliejui. Taigi, jis ir komisija ragina visus narius ruoštis prie turnyro.

Šiemet Sąjunga yra labai turtinga gražiomis trofėjomis. Taigi, bus didelė kova sekančiame turnamente už tas trofėjas. Be tų trofėjų bus daug ir įvairių dovanų, reiškia golfininkai turės už ką kontestuoti.

Noriu padaryti golfo mėgėjams pastabą, jog bile golferis, jei tik lietuvis, gali priklausyti prie Sąjungos ir užsimokėjęs $2.00, lošti Sąjungos turnamente bei kontestuoti dėl gražių trofėjų ir kitų dovanų.

Dėl platesnių informacijų galima kreiptis į bile valdybos bei komisijos narį. Tėn gausite visus paaiškinimus.

Dr. G. I. Bložis,
Turnyro pirm.

Garnys Aplankė Liakus

BRIGHTON PARK. — Sustojęs garnys prie Antano ir Bronės Liakų, savininkų Midtuvės, 2049 West 35th St., ap-West Jewelry ir Music kraudovanojo septynių svarų sūneliu.

Motina ir sūnus randasi Šv. Kryžiaus ligoninėje po priežiūra dr. A. J. Maniko.

Liakai yra veiklūs Lietuvos Vyčių 36 kuopos ir parapijinio choro nariai.

Antanas yra choro menedžerius jau devintas terminas. Yra buvęs pirmas jaunųjų parapijos komiteto narių.

Liakams dedame kuogeriausių linkėjimų. **Red Cherry**

Apvogė Šv. Mikalojaus Bažnyčią

Liepos 2 d. naktį nežinomi šventvagiai pro zokristijos langą pateko į šv. Mikalojaus bažnyčią. Patekę į vidų, nuplėšė nuo šoninio altoriaus kelias votas ir išplėšė cimborijas. Policija stropiai seka, bet iki šiol šventvagiai dar neaptikti.

PRANEŠIMAS

Jau praėjo du metai, kai negailestinga mirtis atskyrė nuo šio pasaulio Vladislovą Lipneckį. 23 metų jaunuolis mirė rugpiūčio 23 d., 1936 metais, palikdamas dideliame nuliūdime tėvą Stanislovą ir motiną Oną. Atminimui Vladislovo mirties, gedulingos šv. Mišios bus atlaikytos Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, rugp. 23 d., 7:30 val. ryte.

Visi giminės, draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti pamaldose ir pasimelsti už a. a. Vladislovo sielą.

T. Ricienė.

Milžiniška Paroda

"Parade of Giant Comiques" (paroda milžiniškų komikų) paskelbta Riverview parko kaipo didžiausias karnivalas parko istorijoje, yra ypatybė milžiniško Mardi Gras karnivalo, kuris prasidėjo rugpiūčio 20 d. ir tęsis iki rugsėjo 18 d., kada Riverview parko sezonas baigiasi.

Parodoj 500 vyrų apsirėdę kaip juokdariai nešios milžiniškus komikus aplink parką.

Pagal Geo. A. Schmidt, parko prezidentą, Riverview valdyba išleido $50,000 atvežti šią parodą į Čikagą. Apart komikų parodos Mardi Gras laiku, kiekvienam vaikui, kuris ateis į parką apsirėdęs kostumu, įžanga bus veltui.

Vaikai, kurie apsirengs kaip komikai nedėliuose, laikraščiuose turės progą įstoti į Evening American ir Herald & Examiner kontestą, su $1,000 dovanomis.

RUGPIŪČIO RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

Ant gerų rakandų, Parlor Setų, Pečių, Miegamo Kambario Setų, Karpetų, Radio, Skalbiamų Mašinų, Elektrinių Ledaunių. Sutaupysite daug pinigų, pirkdami DABAR!

5 šmotų Chromium Dinette Setas, vertas $40.00, už $22.50. Šią savaitę General Electric Refrigeratorius, 6 pėdų, vertas $175.00 už $119.00

Norge Refrigeratorius Deluxe, vertas $149.00 už $99.00, lengvais išmokėjimais.

Jos. F. Budrik Inc.,
3409-21 So. Halsted St. Tel. Yards 3088

Krautuvė atdara:
Seredomis, Pėtnyčiomis iki 6 P. M.
Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 P. M.

Budriko Programai:
WCFL Nedėliomis 7:30 vakare.
WAAF Panedėliais ir Pėtnyčiomis 6:15 vakare
WHFC Ketvergais 7 val. vakare.

SKAITYKITE VIEN KATALIKIŠKUS LAIKRAŠČIUS

Asthma Cause Fought in 3 Minutes
By dissolving and removing mucus or phlegm that causes strangling, choking, Asthma attacks, the doctor's prescription Mendaco removes the cause of your agony. It smokes, no dopes, no injections. Absolutely tasteless. Starts work in 3 minutes. Sleep soundly tonight. Soon feel well, years younger, stronger, and eat anything. Guaranteed completely satisfactory or money back. If your druggist is out ask him to order Mendaco for you. Don't suffer another day. The guarantee protects you.

OK'D BY MILLIONS for thrift and comfort 4 for 10¢ PROBAK BLADES

MURINE FOR YOUR EYES
Write for Free Book "A World of Comfort for Your Eyes"
Night and Morning
Dėl akių pavargusių nuo Saulės, Vėjo ar Dulkių, vartokite kelis lašus Murine: Palengvins nuvargusias akis.
Saugus Kūdikiams ir Susugusiems Visose Valstinėse.
MURINE COMPANY DEPT. H.S. CHICAGO

UTILITY LIQUOR DISTRIBUTORS
Tel. Prospect 0745-0746
Incorporated
5931-33 So. Ashland Ave.
Wholesale Only
Pas mus galima gauti tikrai Lietuvišką Importą Valstybinę Degtinę.
Mes ir Visi Mūsų Darbininkai Lietuviai pp. F. ir M. Dzimidas, Savininkai.

MID-CITY TYPEWRITER EXCHANGE
415 N. State Street,
Tel. DELeware 1843-4
CHICAGO
Perkam, parduodam, mainom ir taisom rašomas mašinėles ir adding mašinėles.
Kainos Žemos — Mandagus Patarnavimas. Lietuvis — Juozapas Paull patarnaus jums.

SKOLINAM PINIGUS
ant Pirmų Morgičių Chicagoje ir apielinkėse nuo 5 iki 15 metų.
SIMANO DAUKANTO FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION of Chicago.
2202 W. CERMAK RD. Canal 8887

UNIVERSAL RESTAURANT
Moderniškiausia ir Patogiausia Valgykla Bridgeporte
750 W. 31st Street
A. A. NORKUS savininkas
Tel. Victory 9670

Klausykite
PALANDECH'S TRAVEL BUREAU
Folklore Radio Program
Every Sunday from 1 to 2 P. M.
Station WWAE — 1360 kilocycles

Kidneys Must Clean Out Acids
The only way your body can clean out Acids and poisonous wastes from your blood is thru 9 million tiny, delicate Kidney tubes or filters, but beware of cheap, drastic, irritating drugs. If functional Kidney or Bladder disorders make you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Leg Pains, Backache, Circles Under Eyes, Dizziness, Rheumatic Pains, Acidity, Burning, Smarting or Itching, don't take chances. Get the Doctor's guaranteed prescription called Cystex (Sis-Tex). Works fast, safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality, and is guaranteed to fix you up in one week or money back on return of empty package. Cystex costs only 3c a day at druggists and the guarantee protects you.

CRANE COAL COMPANY, 5332 So. Long Ave., Chicago - Tel. PORtsmouth 9022
Pocahontas Mine Run, Screened $7.00, smulkesnės dang pigesnės perkant 5 tonns ar daugiau. Šios kainos tik trumpam laikui.